

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра англійської філології та методики викладання іноземної мови

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ІЗ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

***ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА ГЕРМАНСЬКИХ МОВ
В АСПЕКТІ СИНХРОНІЇ ТА ДІАХРОНІЇ***

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
галузь знань 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва)
спеціальність 035 філологія
(шифр і назва)
освітня програма Філологія
(шифр і назва)
спеціалізація Філологія (германські мови) 10.02.04
(шифр і назва)

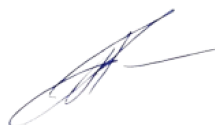
Методичні рекомендації схвалено
на засіданні кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови.
Протокол від “27” серпня 2024 року № 1

В.о.завідувачки кафедри
Ірина МОРОЗОВА

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземних мов
Протокол від “27” серпня 2024 року № 7

Голова науково-методичної комісії
факультету іноземних мов

Анна КОТОВА

Харків – 2024

Загальні положення щодо організації самостійної роботи здобувачів освіти. Самостійна робота здобувачів освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна».

Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: *вміння самостійно навчатися і критично мислити*

Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача освіти денної та заочної форми навчання, регламентується навчальними планами та робочими навчальними планами.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів освіти повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку здобувача. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна література.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і можуть включати виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, індивідуальних завдань, тестів, рефератів, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Зміст та організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти за навчальною дисципліною «Теоретична граматики германських мов в аспекті синхронії та діахронії». Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни складає: для денної форми освіти 3 кредити, тобто 90 годин. Обсяг самостійної роботи для денної форми навчання складає 72 години.

Розподіл годин для самостійної роботи по темах

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (стаціонар)	Кількість годин (заочн\вечірн)	Форма контролю
Тематичний блок 1				Включено до поточного та підсумкового контролю
1	Парадигмальні зміни у теоретичній граматиці англійської мови	4	5	
2	Проблема виокремлення частиномовних класів у сучасній англійській мові. Статус артикля. Артикль та референція. Статус а-прикметників у сучасній англійській мові. Статус дискурсивних маркерів.	4	5	
3	Частини мови та члени речення. Категорії дієслова та категорії речення.	4	5	
4	Різновиди синтагматичних зв'язків (узгодження, керування, прилягання,	4	5	

	включення) у словосполученні та клаузі.			Включено до поточного та підсумкового контролю	
5	Предикація та вторинна предикація, способи їх вираження в англійській мовах	4	5		
6	Система членів англійського речення. Семантичні класифікації предикатів.	4	5		
7	Логіко-семантична структура англійського речення	4	5		
8	Комунікативна структура англійського речення	4	3		
9	Класифікації мовленнєвих актів. Перформативи сучасної англійської мов	4	4		
	Усього за блоком 1	36	42		
Тематичний блок 2					
1	Історичні відомості про давніх германців	4	5		
2	Давньоанглійське письмо	4	5		
3	Вплив суспільно-політичного стану Британії на розвиток англійської мови	4	5		
4	Динаміка розвитку діалектів у Британії у різні періоди. Лондонський діалект	4	5		
5	Динаміка змін іменникових частин мови	4	5		
6	Динаміка змін у граматичних категоріях особових та безособових форм дієслова	4	5		
7	Загальні причини перебудови морфологічної системи англійської мови	4	5		
8	Загальні причини перебудови синтаксичної системи англійської мови	4	5		
9	Формування писемного та усного стандартів англійської мови. Розповсюдження англійської мови за межами Англії у 17-19 ст. Сучасні регіональні варіанти англійської мови. Сучасні діалекти англійської мови	4	3		
	Усього за блоком 2	36	43		
	Усього	72	85		

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Розглянути сучасні підходи та напрямки дослідження теорії мови в синхронії і діяхронії	30	–
2	Вивчити частини мови та члени речення в різних наукових парадигмах	18	–
3	Вивчити історію становлення і розвитку фонетичної системи англійської мови	24	–
	Разом:	72	85

Рекомендоване методичне забезпечення

Базова література

Базова

За тематичним блоком 1

1. Морозова О.І. (2010). *Теоретична граматики сучасної англійської мови*: матеріали до лекційного курсу та завдання для самостійної роботи. Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна. 60 с.
2. Alexeyeva I. O. (2007). *Theoretical English Grammar Course*. Vinnitsa: Nova Knyha. 328 p.
3. Volkova L.M. (2009). *Theoretical Grammar of English: Modern Approach*. К: Освіта України. 253 p.

За тематичним блоком 2

1. Костюченко, Ю.П. (1953). *Історія англійської мови*. К.: Вища школа. 358 с.
2. Солощук, Л.В. (2015). *History of the English Language in Brief*. Kharkiv: KhNu, 105 p.
3. Khaimovich, B.S. (1975). *A Short Outline of the History of English* Kharkov. 110 p.
4. Verba, L.G. (2005). *History of the English Language*. Вінниця. 304 с.
5. Baugh, A.C. & Cable T. (2005). *A History of the English Language*. Routledge. 447 p.

Допоміжна

За тематичним блоком 1

1. Бистров Я. В. (2001). *Теоретична граматики англійської мови*: Методичні вказівки до курсу. Івано-Франківськ: Плай. 27 с.
2. Ніконова В. Г. (2018). *Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови* (з вправами). Вінниця: Нова книга. 360 с.
3. Khaimovich B.S., Rogovskaya V.I. (1976). *A Course in English Grammar*. М.: Высш. школа.
4. Nikonova V. G. (2011). *A Course in Modern English Theoretical Grammar*. К.: Вид. центр КНЛУ. 340 с.
5. Rayevska N.M. (1976). *Modern English Grammar*. К.: Vyshcha škola. 304 p.
6. Valeika L., Buitkienė J. (2003). *An Introductory Course in Theoretical English Grammar*. Vilnius. 136 p.

За тематичним блоком 2

1. McDowall, D. (2006). *An Illustrated History of Britain*. Longman. 188 p.
2. THE CAMBRIDGE HISTORY OF THE ENGLISH LANGUAGE. (2005). V. I. The Beginnings to 1066. EDITED BY RICHARD M. HOGG Smith, Professor of English

Language and Medieval Literature, University of Manchester. Cambridge University Press. 7th edition. 588 p.

3. THE CAMBRIDGE HISTORY OF THE ENGLISH LANGUAGE (2006). V.2. 1066-1476. EDITED BY NORMAN BLAKE, Professor of English Language and Linguistics, University of Sheffield. Cambridge University Press. 4th edition. 676 p.
4. THE CAMBRIDGE HISTORY OF THE ENGLISH LANGUAGE (1999). V. 3. 1476–1776. EDITED BY ROGER LASS, Distinguished Professor of Historical and Comparative Linguistics, University of Cape Town. Cambridge University Press. 668 p.

**Інформаційні ресурси
За тематичним блоком 1**

1. _____ www.twirpx.com

За тематичним блоком 2

2. <http://www.british-study.com>

3. <http://www.royal.gov.uk>